

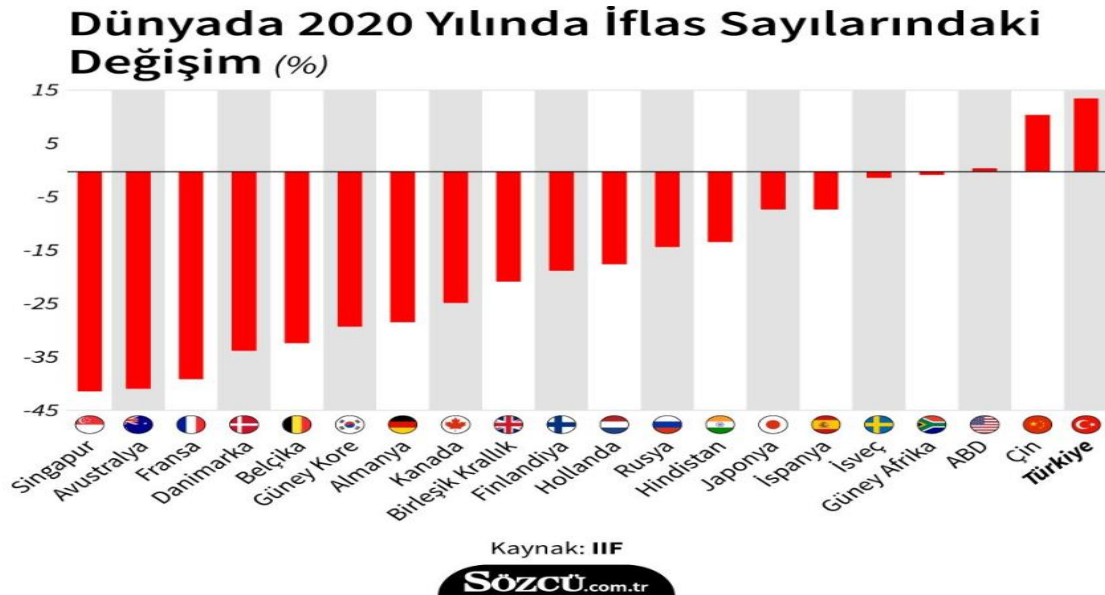
## Şirket İflasları Artarken Ekonomik Risklerde Büyüyor

Malumunuz içinde bulunduğumuz pandemiileberaber dünya genelinde tedarik zincirleri kırıldı, şirketlerin üretim süreci aksadı, cirolar dramatik seviyede azaldı, haliyle şirketlerin nakit akışı da tabiri caiz ise çöktü. Buna bağlı olarak tüm dünyada başta özel sektör, keza özel sektörün faaliyet hacmindeki daralmanın sonucunda azalan vergi gelirlerinin de etkisiyle kamu kesiminin borcunda ciddi seviyede arttı. Öyle ki, artan borçluluğun gerek özel sektör gerekse kamu tarafında yarattığı stres ve geri ödenmesine ilişkin zorluklar birçok akademik çalışmaya konu oldu.

Söz konusu çalışmalardan birisi de IIF (Uluslararası Finans Enstitüsü) tarafından hazırlanan rapor. Bu çalışmaya göre gelişen ülkeler arasında, borcun milli gelire oranı en çok artan iki ülke Çin ve Türkiye. Biz Türkiye'ye odaklanacak olur isek, Türkiye'nin toplam borcunun milli gelire oranının % 138,2' den 35,8'lik artışla % 174'e yükseldiğini görüyoruz. Yeri gelmişken küresel borçların, 2020 yılında bir önceki yıla göre 24 trilyon dolar artışla 281 trilyon dolara yükselerek yeni bir rekora imza attığını da belirtmeden geçmeyelim.

## Türkiye İflas Artışında Birinci

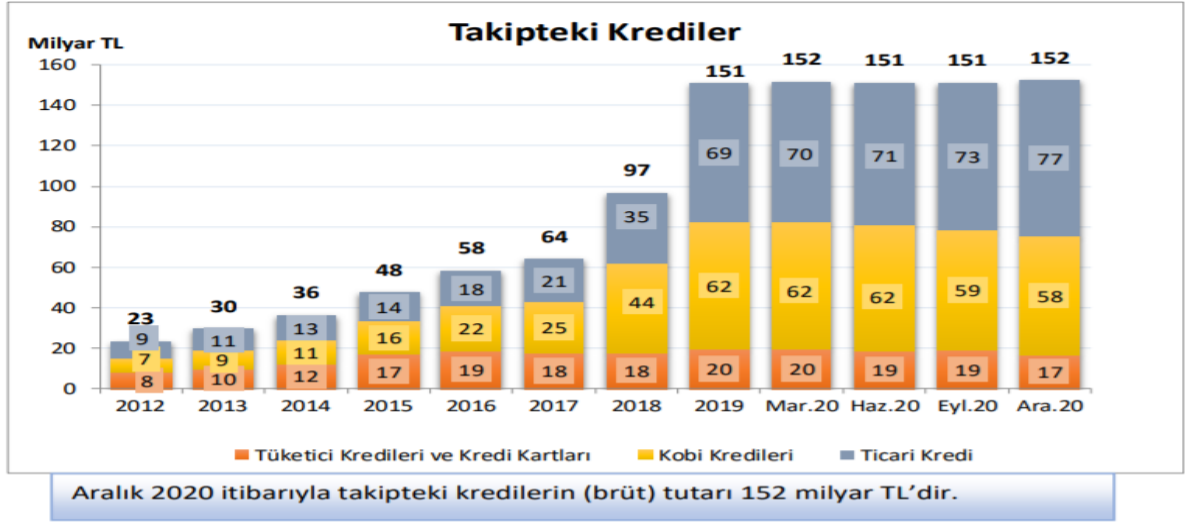
İşin özel sektör tarafına geçecek olur isek, IIF raporunda yer alan şirket iflaslarındaki değişime dair analize göre Türkiye'de şirket iflasları 2020 yılında, 2019'a kıyasla yaklaşık % 14 oranındaki artışla raporda incelenen 61 ülke arasında 1'inci sırada yer alıyor. Çin ise yaklaşık %10'luk artışla Türkiye'nin hemen ardından 2. sırada yer alıyor.



Raporda ayrıca, dünya genelinde devletlerin verdiği mali destekler sayesinde 2020 yılında iflasların ciddi şekilde azaldığı ancak Çin ve Türkiye'de arttığı vurgulanıyor.

## Normalleşme Sürecinde Batık Krediler Yoluyla İflaslar Daha da Artacak Mı ?

Analizi Türkiye özelinde biraz daha derinleştirmek adına, Türk Bankacılık sektörünün vermiş olduğu kredilerin ne kadarının takibe alındığını incelediğimizde ise 2020 yılı Aralık sonu itibarıyla takipteki kredilerin tutarının 152 milyar TL'ye ulaştığı ve bunun toplam kredi hacminin % 4,2'sine tekabül ettiğini görmekteyiz. Söz konusutahsili geciken ve yakın izlemedeki kredi stokunun % 89'u ise KOBİ, ticari ve kurumsal nitelikli kredilerden oluşmaktadır.



Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere takibe alınan kredi miktarı 2019 yılından bu yana 152 Milyar TL bandına sabitlemiş görünmektedir. Hepimizin bildiği üzere tüm dünya ve ülke olarak Kovid 19'un da etkisi ile zorlu bir ekonomik konjonktürden geçiyoruz. Firmalar azalan talep ve yaşadıkları tahsilat sorunlarına da paralel olarak daha önce de değindiğimiz üzere nakit akışlarında sorun yaşıyor ve haliyle bunun sonucu olarak da bankalara olan borçlarını ödemekte de zorlanıyorlar. Peki nasıl oluyor da bankacılık sektörü söz konusu ekonomik sorunlardan etkilenmemiş görünüyor ve takibe alınan kredi miktarı sabit kalabiliyor?

Bu sorunun cevabı, işletmelerin yaşayacakları nakit akışı sıkıntısının ülke çapında bir finansal krize dönüşmemesi için 2. grup krediye geçiş süresinin 30 günden 90 güne, 3. grup krediye geçiş süresinin ise 90 günden 180'e çıkartılması, ilaveten bankacılık sektörünün, başta KOBİ, ticari ve kurumsal olmak üzere tüm segmentlerdeki yeniden yapılandırma taleplerini olumlu karşılamaya çalışıyor olmasıdır. Dolayısıyla, 152 milyar TL tutarında olan kanuni takipteki krediler ve 330 milyar TL tutarında olan 2. grup krediler stoku sabit kalmış oluyor. Özetle, pandemi sürecinde finansal sıkıntıların hafifletilmesine yönelik olarak, takibe dönüşümde sürelerinin 180 güne kadar uzatılması takibe alınan kredi oranını aşağıya çekiyor. Keza yapılandırılan kredilerin hala banka bilançolarında yönetilmeye devam edildiğini de bir kez daha hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Önümüzdeki dönemde normalleşme süreci ile birlikte takibe alınması gereken kredi sınıflamalarına ilişkin regülasyonların eski haline dönmesine bağlı olarak henüz sorunlu olarak sınıflandırılmayan krediler de sorunlu kredilere dönüşecek, bankalar tahsilat için işletmeleri zorlayacak, hatta bir takım krediler varlık yönetim şirketlerine devredilecek, akabinde hali hazırda zombi durumunda olup borç yapılandırmaları & garantileri ve düşük faizlerin etkisi ile ayakta gibi görünen birçok şirkette artık entübe yaşamlarına veda ederek iflas etme noktasına gelecekler.

Nitekim IIF'de bu durumu teyit ederek küresel ekonomi toparlandıkça devletlerin pandemi döneminde aldığı olağan dışı mali destek önlemlerini bırakacaklarını ve bu durumun dünya genelinde iflas ve batık kredi artışlarına neden olabileceği uyarısını yapıyor. Sözün özü ekonomik risk mikro süjelerden zincirleme reaksiyonun sonucu olarak makro ekonomiye doğru evrilerek Türkiye ve dünya ekonomisine bir tehdit unsuru haline geliyor.

Ne diyelim, borçlunun gömleği ateşten olur ancak alacaklıların da uykuları kaçmıyor değil gibi..

